

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 310/2017
23.07.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Божицара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Љубиша Прокић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обојице из ..., које заступа пуномоћник Александар Илић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3496/16 од 28.10.2016. године, у седници одржаној 23.07.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3496/16 од 28.10.2016. године, тако што се одбија жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу, Судска јединица у Сопоту П 472/15 од 17.03.2016. године, а захтев тужених за накнаду трошкова поступка по жалби се одбија.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцу накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 115.800,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу, Судска јединица у Сопоту П 472/15 од 17.03.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и туженима урачунат у наследни део двособан стан у ... – ..., у улици ... број ..., улаз ..., спрат ..., стан број ..., површине 54 м² и утврђено да су тужени у потпуности намирени у њиховим наследним уделима на заоставштини пок. ГГ, бив. из ... и да више не полажу право на наслеђе на тој заоставштини. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу исплате трошкове парничног поступка у износу од 145.120,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана доношења ове пресуде, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3496/16 од 28.10.2016. године ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се туженима урачуна у наследни део двособан стан у ... – .., у улици ... број ..., улаз ..., спрат ..., стан број ..., површине 54 м² и да се утврди да су тужени у потпуности намирени у њиховим наследним уделима

на заоставштини пок. ГГ, бив. из ... и да више не полагају право на наслеђе на тој заоставштини. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезан тужилац да плати туженима на име трошкова поступка износ од 35.280,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да плати туженима на име трошкова другостепеног поступка износ од 57.120,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14), нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Уговором о поклону од 17.03.1993. године ГГ, поклонио је кћерки ДД стан у ... – ..., у улици ... број ..., улаз ..., спрат ..., стан број ..., површине 54 м². Дана 23.01.2011. године ГГ је преминуо, а његова кћерка ДД преминула је после њега дана 01.12.2013. године. Иза кћерке ДД није спроведена оставинска расправа. У покренутом оставинском поступку иза пок. ГГ уместо пок. ДД ступили су њени законски наследници супруг ББ, син ВВ и кћерка ЋЋ. У наведеном поступку расправе заоставштине иза пок. ГГ, ЋЋ, кћерка пок. ДД, дала је наследну изјаву којом се прихватила наследства и свој наследни део уступила тужиоцу. Тужилац је ову парницу против тужених као наследних учесника у оставинском поступку покренуо ради утврђивања да су они (наведеним покљоњеним станом) измирили у свом наследном делу иза пок. ГГ. Вештачењем је утврђено да вредност заоставштине пок. ГГ износи 24.405 евра, а да је вредност предметног стана у ... који је поклонио својој кћерки 40.500 евра.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да се стан који је предмет спора има урачунати у наследни део тужених, као законских наследника пок. ДД, у смислу одредбе члана 66. став 1. и 71. Закона о наслеђивању. Ово из разлога што је учињени поклон по својој вредности већи од вредности целокупне заоставштине пок. ГГ, те су на тај начин тужени као наследници у потпуности намирили у својим наследним уделима и не могу полагати право на наслеђе на заоставштини пок. ГГ. Такође, становиште првостепеног суда је да на страни тужених као јединствених супарничара није морала бити обухваћена и ЋЋ, с обзиром да се она у оставинском поступку иза пок. ГГ одрекла свог наследног дела у корист тужиоца.

Другостепени суд је усвајајући жалбу тужених преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев. Према ставу другостепеног суда тужбом је морала бити обухваћена, као нужни супарничар и ЋЋ као законски наследник иза пок. мајке ДД, сходно члану 211. ЗПП. Чињеница што је дала наследничку изјаву, примила се наслеђа

и свој наследни део уступила овде тужиоцу, у поступку расправе заоставштине свог покојног деде ГГ, према ставу другостепеног суда није од утицаја на постојање непотпуне пасивне легитимације имајући у виду правну заштиту коју тужилац тражи, а о којој се ЋЋ мора изјаснити.

По оцени Врховног касационог суда становиште другостепеног суда није правилно.

Одредбом члана 66. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, број 46/95, 101/2003 и 6/2015) прописано је да се законском наследнику урачунава у његов наследни део поклон који је ма на који начин добио од оставиоца. Одредбом члана 71. истог закона, прописано је да поклони учињени лицу уместо кога наследник долази на наслеђе због смрти, одрицања од наслеђа, недостојности, искључења из наслеђа или лишења нужног дела, урачунавају се наследнику у наследни део. Одредбом члана 212. истог закона, прописано је да заоставштину прелази по сили закона на оставиоцеве наследнике у тренутку његове смрти, а истовремено наследници стичу и право на одрицање од наслеђа. Одредбом 213. став 3. истог закона, прописано је да наследник који се одрекао наслеђа сматра се да никад није ни био наследник.

Чланом 211. ЗПП прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјалноправног односа (став 1.), а ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев, а да о нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности (став 3.).

У контексту законских норми погрешно је другостепени суд закључио да у конкретном случају не постоји потпуна процесна заједница на страни тужених као нужних и јединствених супарничара, која води одбијању тужбеног захтева због недостатка потпуне пасивне легитимације. Наиме, право на одрицање од наслеђа по својој правној природи представља преображајно право, јер потенцијални наследник изјавом воље утиче на наследно правне последице, па уместо да постане наследник, он препушта да наследничко својство стекне друго лице. Негативна наследна изјава не може да спречи наслеђивање, већ служи за то да се стицање заоставштине препусти неком другом лицу. У конкретном случају, наследна изјава ЋЋ којом се она прихватила наследног дела и исти уступила ујаку, у суштини значи да се одрекла свог наследног дела (коју чињеницу не мења формулација из закона „прихвата и уступа“), без обзира што се појављује као наследник своје мајке. Како изјава о одрицању од наслеђа има ретроактивно дејство, правне последице давања негативне наследне изјаве настају од тренутку оставиоцеве смрти, па тако у конкретном случају ЋЋ није ни била наследник иза пок. ГГ (с обзиром да се свог дела одрекла), што води закључку да није морала бити обухваћена тужбом тужиоца. Ово све у смислу члана 213. став 2. Закона о наслеђивању, јер је законодавац правна дејства негативне наследне изјаве уредио прописивањем фикције о непостојању наследника, односно да када се наследник одрекне наслеђа, сматра се као да никада није ни био наследник. Такође, у ситуацији када се ЋЋ прихватила и уступила свој наследни део ујаку, овде тужиоцу, а имајући у виду да се у конкретном случају ради о тужби за утврђење где је битан правни интерес, као и да је тужилац решењем у оставинском поступку упућен да парницу покрене само

против ББ и ВВ, произлази да тужилац нема ни правни интерес да тужбом поред ББ и ВВ обухвати и ЋЋ, јер се она одрекла свог наследног дела у његову корист. Основано се у ревизији указује да је, у конкретном случају, ЋЋ таквом наследном изјавом у суштини и признала да је намирена у свом наследном делу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, као и одредби члана 66. став 1. и 71. Закона о наслеђивању, правилно је првостепени суд одлучио када је усвојио тужбени захтев тужиоца и утврдио да су тужени у потпуности намирени у својим наследним уделима (имајући у виду вредност стана који је пок. ГГ поклонио кћерки) и да не могу полагати право на наслеђе на заоставштини пок. ГГ, па је Врховни касациони суд преиначио другостепену пресуду и одлучио као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 416. ЗПП.

Имајући у виду да тужени по жалби нису успели, то је одбијен и њихов захтев за накнаду трошкова поступка по жалби.

С обзиром на успех у поступку по ревизији, тужени су обавезани да тужиоцу накнаде трошкове у износу од 115.800,00 динара и то за састав ревизије износ од 18.000,00 динара и на име судских такси износ од 97.800,00 динара, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП, Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12...99/20) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18).

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић